

Molenstichting Lattrop – Tilligte

Nieuwsbrief nummer 5 - December 2002

Nieuwsbrief voor sponsors, donateurs, vrijwilligers en allen,
die de molens een warm hart toedragen

Van de voorzitter.

Het laatste weekeinde van september 2002 zou voor alle betrokkenen bij de restauratie van de Borgelinkmolen van meer dan gewone betekenis worden. Er stond immers veel op het programma. De officiële ingebruikstelling van de molen zou plaats hebben op vrijdag de 27e en twee dagen later, zondag 29 september, zou er een open dag op de molen zijn. Het spreekt voor zich dat deze activiteiten enige voorbereiding hebben gevraagd van mensen van de Knikbuurt, van de Stichting Denekamper Molenvrienden, van molenaars en van onze Molenstichting.

Maar, het resultaat mocht er zijn. Onder werkelijk ideale weersomstandigheden, die we ons niet beter hadden kunnen wensen, hebben we een paar mooie en geslaagde dagen beleefd. Het officiële gedeelte op vrijdagmiddag in de tent en aansluitend op de stelling verliep zoals dat was voorzien, maar de open dag op zondagmiddag was een hele belevenis. Vooraf hadden we er geen idee van hoeveel mensen we zouden mogen verwachten, maar de opkomst was echt geweldig. Vele honderden mensen zijn de trappen in de molen opgegaan om zich vervolgens te verbazen over de ruimte die de molen biedt en te genieten van het prachtige uitzicht vanaf de stelling. Velen verbleven daarna nog een poosje gezellig op het terras dat naast de molen was ingericht. Met het aanbreeken van de avond was de open dag meest voorbij.

Zonder overdrijving mag ik stellen dat we met ons allen kunnen terugzien op een zeer geslaagde feestelijke ingebruikstelling van de Borgelinkmolen, waarvoor ik ieder dank wil zeggen die dat toekomt.

Foto: mevrouw Ans van Herpt

Wijzigingen in het bestuur.

In de loop van 2002 hebben een tweetal molenaars te kennen gegeven met het functioneren als molenaar en daarmee tevens met het bestuurlijke werk binnen de "Molenstichting Lattrop - Tilligte" te willen stoppen. Alhoewel het bestuur hun beslissing ten zeerste betreurt, respecteert zij uiteraard de wens van de heren Jan Oortman en Jos Brunninkhuis. Zij waren de eerste en eerst-verantwoordelijke molenaars na de restauratie van resp. de Oortmanmolen (1983) te Lattrop en Westerveldmöl (1984) te Tilligte. De heer Jos Brunninkhuis was tevens penning-

meester. In de ontstane vacatures is voorzien door benoeming per 1 oktober 2002 van de heer Adriaan Gunst uit Rossum als eerste molenaar van de Oortmanmolen en van de heer Fons Laagland als eerste molenaar van de Westerveldmöl.

Per 1 oktober 2002 is als eerste molenaar van de Borgelinkmolen en tevens als bestuurslid benoemd de heer Ben Heinink.

De heer J.A. Bekke R.A., wonende Knik 6 te Denekamp kon per 1 januari 2003 worden aangehouden als nieuwe penningmeester.

Examens

Van de 5 molenaars in opleiding van de "Molenstichting Lattrop - Tilligte" deden op 15 juni 2002 drie kandidaten het toelatingsexamen op de Oortmanmolen in Lattrop. Dit individuele examen geeft bij goed gevolg toelating tot het examen van de landelijke Vereniging "De Hollandsche Molen" en wordt afgenomen door examinatoren van de Overijsselse afdeling van het "Gilde van Vrijwillig Molenaars", allen ervaren molenaars. In een tijdsbestek van anderhalf uur worden zowel de praktische vaardigheden als de theoretische kennis van de kandidaat getoetst.

De kandidaten hadden zich uitvoerig voorbereid met behulp van de theorielessen en de vele lesstof, tevens door bezoek aan een twintigtal verschillende molentypen in het land. Een geslaagd molenaar moet nl. op alle Nederlandse windmolens verantwoord kunnen werken en dus op de hoogte zijn van de constructie en werkwijze van deze molens.

Het examen had voor alle 3 kandidaten een succesvol verloop

Wissink's Möll te Usselo

Gebruikelijk is, dat het examen van Vereniging "De Hollandsche Molen" ongeveer een half jaar later wordt afgenomen. In verband met het plan om de Borgelinkmolen op 27 september 2002 in gebruik te stellen, bleek de examencommissie

bereid om het examen bij wijze van uitzondering eerder af te nemen en wel op 20 september 2002.

Als examenmolen werd de Wissinkmöl te Usselo aangewezen. De Wissinkmöl te Usselo is een geheel ander type molen, als de kandidaten bij de Praktijkoefeningen – de Nicolaasmolen, een grondzeiler -gewend waren; het is nl. een standaardmolen.

Van juli tot september werd dan ook veelvuldig door de kandidaten te Usselo geoefend onder het toezien en deskundig oog van o.a. Herman Soer, molenaar te Usselo. Op 20 september werd het examen afgelegd en werd voor de 3 kandidaten een inspannende periode afgesloten.

Wissink's Möll te Usselo

Deze in 1802 gebouwde molen maalde tot 1921 voor de boeren in de omgeving van Usselo.

In 1921 kocht de heer J.B. van Heek de molen en liet hem overbrengen naar het Buurser Zand onder Haaksbergen, waar hij een openluchtmuseum wilde openen. Deze plannen zijn verder niet meer tot uitvoering gekomen.

Tot 1981 heeft de molen op deze verlaten plek gestaan. Mede hierdoor was de molen het mikpunt van baldadige acties. Hierdoor raakte de molen in de jaren 1950 in zo'n slechte staat, dat de Vereniging tot Behoud van natuurmonumenten ernstig overwoog om de molen te slopen.

Uit piëteit jegens de heer Van Heek, heeft de Edwina van Heekstichting zich garant gesteld voor de herstelkosten.

In 1957 werd een grootscheepse restauratie uitgevoerd, die de toekomst van de molen toen veilig stelde. Ook in 1965 werd er een restauratie uitgevoerd aan de molen. In 1981 werd de molen op oude nog bestaande fundamenteën terug geplaatst en opnieuw gerestaureerd.

In september 2002 werd het 200 jarig bestaan feestelijk gevierd.

Molenaars / molens.

Ten gevolge van het besluit van de heren Jan Oortman en Jos Brunninkhuis om met het actief molenaarswerk als eerste molenaars te stoppen en de ingebruikname van de Borgelinkmolen, moest het bestuur besluiten tot een nieuwe verdeling van molenaars over de molens.

Na overleg met alle molenaars werd een nieuwe indeling vastgesteld en wel als volgt:

Nicolaasmolen: (blijft) Jozef Derkman-Denekamp.

Westerveldmöl: Fons Laagland-Denekamp,
Rogier Jansen op de Haar-Tilligte,
Nico Brunninkhuis-Ootmarsum.

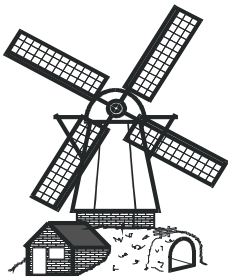
Oortmanmolen: Adriaan Gunst-Rossum
Ron Keizer-Oldenzaal

Borgelinkmolen: Ben Heinink-Denekamp
Ton Huttenhuis-Denekamp

Momenteel zijn er nog 2 molenaars-kandidaten in opleiding t.w. Henk Sandvoort en Hennie Schallenberg.

De taak van de molenaar

Het molenaarswerk is veelomvattend, gevarieerd en interessant; Elke week laten de molenaars alle molens ten minste op zaterdagmorgen minimaal draaien "voor de prins", d.w.z. de molen functioneert doch produceert niet. De maalstoelen staan dan "uit het werk".

*De beltmolen
Westerveldmolen*

Tevens ontvangen de molenaars bezoekers en belangstellenden, geven uitleg over het molenaarsvak. Voor de inkomsten moet echter ook op andere wijze gezorgd worden nl. door het aloude vak van molenaar daadwerkelijk uit te oefenen: het produceren van meel en bloem

en het verkopen van deze waar.

Daartoe is nodig dat er gemalen wordt, gebuild en gemengd. Vervolgens dient het product te worden verpakt.

De molens van de "Molenstichting Lattrop - Tilligte" produceren molenbloem, pannenkoekmeel, volkorenmeel en boekweitmeel.

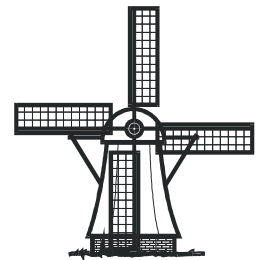
Voorts is er voor de molenaar een belangrijke

taak weggelegd bij het onderhoud van de molen: schoonhouden, smeren, schilderen, timmermanswerk.

Wilt U ook meer weten over de opleiding, kom dan op een zaterdagmorgen naar een van de onze molens in Denekamp of surf naar www.vrijwilligemolenaars.nl.

Van het bestuur

Sinds onze Nieuwsbrief in april is door bestuur en vrijwilligers veel tijd gestoken in de voltooiing van de restauratie van de Borgelinkmolen. Zoals gedurende de hele periode van restauratie werden - om kosten te besparen - alle "klusjes" die door vrijwilligers, waaronder de molenaars, konden worden gedaan, door hen uitgevoerd. Veel tijd werd ook besteed aan de voorbereiding van de ingebruikstelling van de molen, waarvan U allen middels de pers uitvoerig bent geïnformeerd. Bij deze ingebruikstelling werd van de zijde van het gemeentebestuur o.a. bij monde van burgemeester Mr. F. Willeme bijzondere waardering voor het werk van de vrijwilligers gedurende de gehele restauratie uitgesproken

*Grondzeiler
Nicolaasmolen*

Ook de andere molens behoeften onderhoud. In de herfstmaanden zijn een aantal reparaties uitgevoerd, welke door de "Monumentenwacht Overijssel en Flevoland" waren geadviseerd.

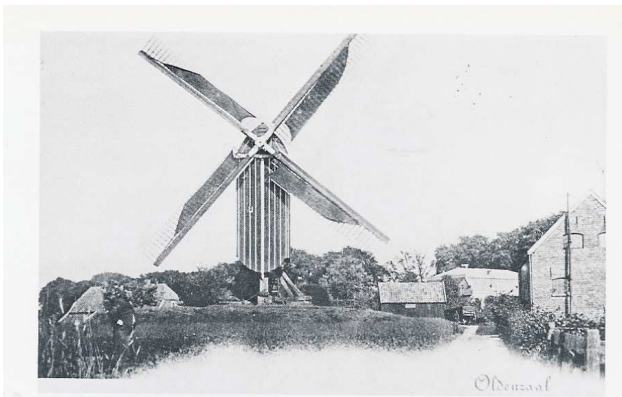
Bij de Nicolaasmolen en bij de Westerveldmolen werden een aantal kruipalen vervangen..

Kruipalen zijn hardhouten palen van ongeveer 2 meter lengte, die rond een grondzeiler als de Nicolaasmolen of een beltmolen als de Westerveldmolen staan. Aan de staart van de molen zit een ketting met ring. Bij het op de wind zetten van de molen, wordt de ring op afstand van de staart om een kruipaal gelegd en met het kruirad op de staart van de molen wordt de kap van de molen "om"getrokken.

Sinds kort staat de Borgelinkmolen, zoals de andere molens van onze stichting bij feestelijke gelegenheden en andere bijzondere dagen, er prachtig verlicht bij. De "Molenstichting Lattrop - Tilligte" had voor verlichting geen geld en krijgt voor zulke zaken geen subsidie. Dank zij een bijzondere schenking van Beijer Internationale Expeditie B.V. te Oldenzaal kreeg het bestuur de beschikking over alle materialen voor deze verlichting. Voor de deskundige installatie kregen wij weer de spontane steun van Louis Segerink.

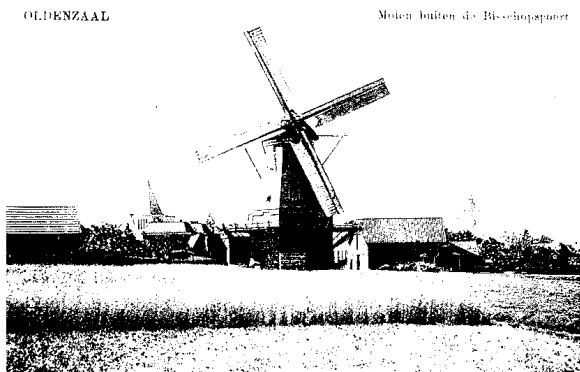
Hulde en veel dank, naar wij verwachten van U allen, die van het prachtige schouwspel kan genieten.

Oude molens uit onze omgeving.

De standerdmolen te Oldenzaal

Ook Oldenzaal heeft een standerdmolen gekend. Op de foto zien we de standerdmolen te Oldenzaal, die in 1914 werd gesloopt. De reden zal zijn geweest dat de werkruimte te klein werd. Er werd gezocht naar een grotere molen. Die werd dan ook in hetzelfde jaar gebouwd.

Het werd een achtkante stellingmolen afkomstig uit Weesp, van de daar in 1772 gebouwde korenmolen Het Anker. Molenaar Reerink haalde deze molen al in 1913 uit Weesp, waar deze molen bekend stond als "de reus van Weesp". Lang heeft Reerink niet gebruik gemaakt van de grote molen, want reeds in 1928 werd de molen onttakeld, van kap en zwichtstelling ontdaan en een "peperbus" bleef over.

Omstreeks 1995 werd dit restant verkocht en te Harderwijk gerestaureerd en als molen De Hoop wederom geheel opgebouwd.

Aldaar was in de nacht van 28 op 29 maart 1969 molen De Hoop aan de Strandboulevard te Harderwijk volledig afgebrand. Niet de eerste molenbrand in Harderwijk, want in 1909 kwam de oude De Hoop reeds in de vlammen om. De huidige molen De Hoop is dus de derde. Op 18 september 1999 vond de officiële opening plaats en sindsdien is De Hoop vaak makende te zien.

Hebt U belangstelling voor molens of wilt U weten, welke type molens er in Nederland zijn, kijk dan op www.molendatabase.net of www.molens.nl

De besturen van de "Molenstichting Lattrop - Tilligte" en van de Stichting "Denekamper Molenvrienden" danken U voor uw belangstelling en steun in 2002 wensen u gezegende Kerstdagen en een zeer voorspoedig 2003

**Deze Nieuwsbrief kwam tot stand in samenwerking van
"Stichting Denekamper Molenvrienden" en de "Molenstichting Lattrop - Tilligte"
Redactie: Nico Brunninkhuis en Fons Laagland**